

OŚRODEK DOKUMENTACJI
ZABYTKÓW W WARSZAWIE

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKÓW
ARCHITEKTURY I BUDOWNICTWA

A B C D E F G H I J K L Ł M N O P R S T U V W X Y Z

Nr 1583 DOLNOŚLĄSKIE

1. Obiekt

PAWILON WEJSCIOWY

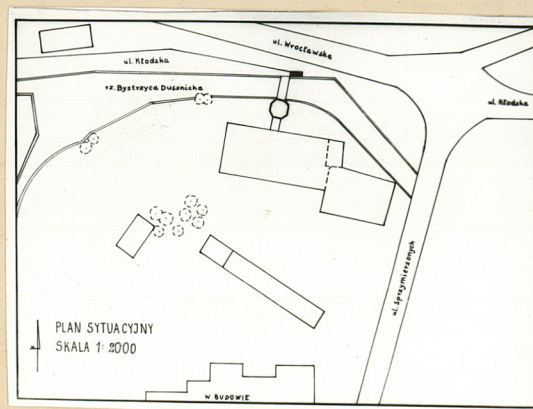
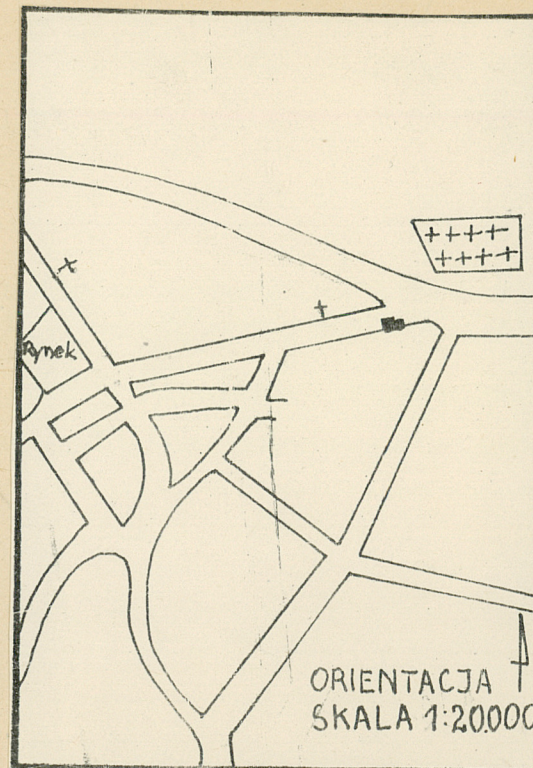
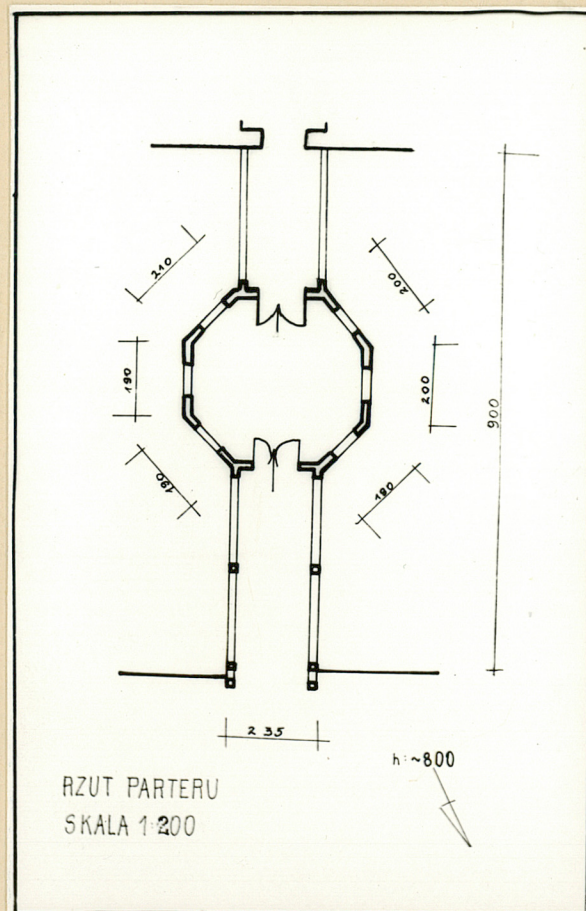
2. Czas powstania

1769 r.

3. Miejscowość

DUSZNIKI ZDROJ

11. Zdjęcia, plan sytuacyjny, rzuty

4. Adres

ul. Kłodzka 42

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo wałbrzyskie

gmina m. Duszni Zdrój

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Reinerz

7. Przynależność administracyjna
przed 1.VI.1975 r.

województwo wrocławskie

powiat Kłodzko

8. Właściciel i jego adres

Zakłady Celulozowo-Papiernicze
Bardo Sl., ul. Fabryczna 24

9. Użytkownik i jego adres

Muzeum Papiernictwa, Duszni
Zdrój, ul. Kłodzka 42

10. Rejestr zabytków

Nr data

autor zdjęć Teresa Windyka
data wykonania 15 V 1983 r.
miejsce przechowywania negatywów

Duszni Zdr., ul. Zdrojowa 4/5

12. Autorzy, historia obiektu, określenie stylu.

Pawilon, most należące do zespołu 17-wiecznej papierni, powstały przypuszczalnie w trakcie odbudowy młyna po powodzi w roku 1769. Należał on wówczas do rodziny Hellerów, przybyłych z Czech. W 1815 r. zespół papierni został kupiony na licytacji przez Józefa Viehra - mieszkańca Ząbkowic Sl, i pozostał własnością Viehrów do roku 1939. W 1945 r. protektorat nad papiernią przejęła Fabryka Papieru w Młynowie. Od 1968 r. mieści się tu Muzeum Papiernictwa.

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, dach, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Budynek usytuowany wzdłuż rzeki Bystrzycy Dusznickiej, przy m-dzynarodowej trasie komunikacyjnej E-12, między ulicą Kłodzką i budynkiem młyna. Umieszczony na osi środkowej młyna, łączy się przez drewniany most z gł. wejściem papierni. Obiekt zwrócony elewacją frontową w kierunku pn. Dwukondygnacyjny, fundamenty murowane z kamienia łamanego na zaprawie glinianej. Ściany 1 kondygnacji murowane z kamienia, ściany 2 kondygnacji konstrukcji drewnianej, ryglowej wypełnionej cegłą na zaprawie wapiennej. Strop drewniany belkowy. Więźba dachowa konstrukcji drewnianej, kopulasta, podsufitka z desek przybitych na styk. Kopuła 8-boczna kryta gontem. Podłogi 1 kondygnacji - gładź cementowa, podłogi 2 kondygnacji z desek przybitych na styk.

Okna konstrukcji drewnianej pojedyncze typu polskiego. Drzwi drewniane filungowe.

Budynek założony na planie regularnego 8-boku. Na osi środkowej /kier.pn.-pd./ od str. pn. drewniany jednoprzęsłowy most doprowadzający z ulicy Kłodzkiej. Od str. pd. przylega ganek, poprzedzający wejście do młyna. Bryła zwarta, partia cokołu wyraźnie oddzielona od piętra gzymsem.

Elewacje - w partii cokołowej, na jednym z boków prostokątne drzwi i okno oddzielone od części piętrowej szeroką opaską tynkową. Na wysokości 2 kondygnacji, w elewacji pn. frontowej, na osi środkowej /kier. pn.-pd./ pawilonu, drzwi obramione drewnianą opaską z uszakami. Druga na osi środkowej elewacja /pd./ łączy się przez drzwi z gankiem, poprzedzającym wejście do młyna. Każdą z pozostałych 6 elewacji 2 kondygnacji wypełnia płycina zamknięta półkoliście. W płycinach prostokątne okna obramione drewnianymi opaskami z uszakami. W górnych polach płycin tynkowe motywy dekoracyjne w formie rozet i półrozet. Elewacje zwieńczone drewnianym, prosto profilowanym fzymsem.

Pawilon kryty 8-bocznym dachem kopulastym, zwieńczonym profilowaną sterczą i szpicem z metalową kulą i chorągiewką. Na chorągiewce inicjały: "E.K." oraz data: "1606".

Wyposażenie: 18-wieczna stolarka drzwi.

Instalacje: elektryczna, wodno-kan., c.o.

<p>14. Kubatura</p> <p>188,1 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>ok. 21 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>Pawilon wejściowy papierni</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>Pawilon wejściowy Muzeum Papier- nictwa</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>Prace remontowe: 1959-1965, Prace konserwatorskie: 1909-1912, 1914, 1928-1931.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne ściany, wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycia dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ściany wewnętrzne 1 kondygnacji zawilgocone do wysokości ok. 1/2 m. Konstrukcja drewniana ścian i więźby dachowej zaimpregnowana ksyla- mitem. Stan pokrycia dachowego bez zastrzeżeń.</p>	
<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p> <p>Osuszyć pomieszczenie 1 kondygnacji pawilonu i zabezpieczyć tę część budynku przed wylewami rzeki Bystrzycy Dusznickiej.</p>			

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Papiermühle 1599-1932, 881 885, Powiatowe Archiwum
Państw. w Kłodzku Magistrat Duszniki,
Hrabstwo Kłodzkie, WAP, Rep. 23, VIII 6c.

22. Bibliografia

R.Becker, Reinerzer Bauwerke u. Kunstdenkmaler, Bad Reinerz
1929.- F.Hössle, Altschlesische Papiermühlen, Der Papier-
Fabrikant, Hft XII, Berlin 1913, s.38-40.- A.Koźmiński,
Duszniki Zdrój i okolice, W-wa 1960, s.15.- M.Kutzner, Stu-
dium historyczno-architektoniczne Papierni w Dusznikach,
rkps PKZ Wrocław 1960.- K.Maleczyńska, Dzieje starego pa-
piernictwa śląskiego, W-w 1961, s.68-71, 138-141.- J.Pilch,
Zabytki architektury Dolnego Śląska, W-w 1978, s.53.-
K.Sarnecki, Zabytkowa papiernia w Dusznikach z 1605 roku,
W-w 1965.- W.Tomaszewska, Historia zabytkowej papierni w
Dusznikach, Przegląd Papierniczy, R.XV, Łódź 1959.

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne rodzaj, miejsce przechowania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Wypełnił

Teresa Windyka

Imię i nazwisko

data 15 V 1983 r.

26. Sprawdził

Imię i nazwisko

data

27. Załączniki

Wkładka 1

1. Miejscowość

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

DUSZNIKI ZDROJ

PAWILON WEJŚCIOWY

Zdjęcia

Wkładkę założył: Teresa Windyka 15 V 1983
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: Duszniki Zdr., ul. Zdrojowa 4/5

Wzór ODZ 1978 r.